

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky utca 1. sz. földszint. (Arany Bika bérház.) Tel.: 113. (7 mellék-állomással). Szerkesztőségi hivatalos órák d. u. 3-7 g.

KELETMAGYARORSZAGI NAPLO

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) lélelemet, Tel.: 113. (7 mellék-állomással.) Hivatalos órák: reggel 8 óratól este 8 óráig

A köhida halott

Közel négy esztendője, hogy egy szörnyű hajszalon — éppen Karácsony vigiliáján — a kivégző nyilas-osztály gyilkos sorfűze kioltotta Bajcsy-Zsilinszky Endre nemes életét és a nemzeti kegyelet mosó márványtáblával jelölte meg a sepronkőhídi fegyház kis udvarát, ahol mártírhalálával fejezte be a szabadságra folytatott hosszú küzdelmét.

A küzdelem hosszú volt és híven követte egy nem mindennapi életpálya fordulóit. Bajcsy-Zsilinszky Endre lelke éppoly nyílt és egyenes volt, mint az a nagy magyar Alföld, amelyen bölcsője ringott. Nyílt és egyenes lélekkel kereste az igazságot a politika nagy küzdelmeiben, pedig az igazság feltalálása éppen az ő számára, az új osztály fia számára volt nehéz. De a küzdelmekben mégis a léleknek ez a két kincse vezetett, az erkölcsi tisztaság és a férfias bátorság, amely égi őrangyaloktól áll az igaz lélek mellett és tévutog léptéket a jó útra tereli.

A fiatal kor tévelygése és botladozása után így találta el Bajcsy-Zsilinszky Endre az igazsághoz és legelőbb ahhoz a belácáshoz, hogy az emberi történelem örökös küzdelmeit nem lenne szívesek, hanem melyben fekvő gazdasági és társadalmi mozgalmak irányítják. Ebből az alapvető felismerésből — ahogy a tiszta ész logikája szerint egymást követik a gondolatok — kellett kialakulni Bajcsy-Zsilinszky Endre politikájának, hogy életét örökségként ránk maradjon. Kialakult fokozatosan és a világ fordulásait nyomon követhető, ahogyan dinamikus lelke felült az eseményekhez igazodva úrrá lett a logika.

Ezért kellett szembeszállnia mindazokkal a határmakkal, melyek az akkori Magyarország fellett uralkodtak! Férfias bátorsággal ostromolta hosszú időn át Bethlen István bevezetelmének lázadó hatalmi várát, amely olyan kényelmes fészket bízott ott a hatalmon belül, melyek eddig uralkodó osztályokak, de annál szívósabb sorsot jutottak a kivülről érkező tömegeknek. És még erősebb indulattal fordult Gömbös Gyula minden ellenforradalmi erő felszabadító és feleltelen osztály-urainak járókét folytató rendszere ellen, amely magában hordta az ország teljes pusztulásának esztétét. Amint pedig nyugati határainkon túl felelősködött a hitlerizmus apokaliptikus képe és községes szövegként magához láncolta a magyar uralkodó osztályokat, Bajcsy-Zsilinszky Endre, nek az események sodrában alakuló politikai rendszerét elérkezett logikailag lezártságához.

Tudta már, hogy az ő helye csak az elnyomottak, a kiűzöttek, akik a harpi paraszok mandátumán keresztül szívbéli bizalmukról bízósítoták. És azt is tudta már, hogy ezeknek az évszázadokon át elnyomásban tartott tömegeknek csak egy politikával lehet igazságot szolgáltatóni: a demokráciával. Így jutott el a német megszállás megszűnyező hónapjában a fegyveres ellenállás megszervezéséig és a köhida mar-tírúig!

A kicsiny terpa, sír halottjának, a sepronkőhídi márványtábla fölött ezért állítja meg ma tisztó-

Az UNO elnöke és főtitkára közös nyilatkozatban felkérték a négy nagyhatalom kormányfőit a berlini kérdés megoldására és a háborúból felmerült kérdések végső rendezésére

Csang-Kai-Sek Nanking feladására készül - Általános sztrájk Párisban és újabb veres összetűzések Franciaországban a kormány erőszakos intézkedései miatt

Páris. Evatt az Egyesült Nemzetek közgyűlésének elnöke és Trygve Lie főtitkár szombaton közös nyilatkozatban kérték fel Szólia generálisszámust, Truman elnököt, Attlee miniszterelnököt és Queuille francia miniszterelnököt, hogy mielőbb tegyék meg a szükséges intézkedéseket a berlini kérdés megoldására.

Evatt és Trygve Lie közös felhívásukat levél formájában juttatták el a négy nagyhatalom Párisban tartózkodó küldöttségéhez, azzal, hogy mielőbb továbbítsák országuk kormányfőjéhez. A levél felhívja arra, hogy november 3-án az Egyesült Nemzetek közgyűlése egyhangúan elfogadta a nagyhatalomokhoz intézendő felhívást, amely felkéri őket, tegyék meg az intézkedéseket a berlini kérdéssel kapcsolatban, hogy az átmeneti intézkedések véglegesítésére és a tartós béke létrehozására. A határozati indítvány ezúton javasolja, hogy a lehető legrövidebb idő alatt biztosítsák a háborúból kifolyólag felmerülő kérdések végső rendezését és az összes békeszerződés megkötését.

Az hisszük — írják — hogy az első lépések a berlini kérdés megoldásának kell lenni. Véleményünk szerint az ügynek a Biztonsági Tanácsban történő megvitatásából kitűnik, hogy a kérdés megoldható. Eppen ezért felhívjuk a moszkvai egyezményt aláíró négy nagyhatalom kormányát, azonnali tárgyalások megindításának kívánatosságára és felkérjük őket, tegyenek meg minden szükséges lépést a berlini kérdés megoldása érdekében, megnyitva ezzel az utat ahhoz, hogy nyomban újra megkezdhessék Németországgal, Ausztriával és Japánnal létrehozandó békeszerződések megkötését és a tárgyalásokat. Minden nap, amely meghosszabbítja a berlini záskutát, fenntartja a népek biztonságát és a békét fenyegető veszélyt. Uzenetünkre gyors választ várunk annak érdekében, hogy az Egyesült Nemzetek Párisban összegyűlt tagjait tájékoztathassuk az ügy előrehaladásáról. (MTI)

ÁLTALÁNOS SZTRÁJK PÁRISBAN

A párisi rendőrség ezúttal véres erőszakosságait a francia munkásosztály határalan felháborodással fogadta. A munkásság sok helyen már pénteken sztrájkba lépett tiltakozásul Moch belügyminiszter erőszakossága ellen, melyet még tetézt több lap elkobzásával, mert azok beszámoltak a Champs Elysées-n történt veres összetűzésekről. A francia kommunista párt pénteken délután kiáltványt bocsátott ki, amelyben megállapítja, hogy a kormány fasiszta módszereket alkalmaz a nép ellen és összeszűri a levelet De Ga-

ulle tábornokkal. A felháborodás ország-szerre éppen olyan nagy volt a csütönöki veres összetűzés nyomán, amelynek 120 polgári és 95 rendőrszolgálatos van, hogy a kormány kénytelen volt meghátrálni és pénteken este elrendelte a törvényellenesen letartóztatott Villon és L'Hullier kommunista képviselők szabadlábra helyezését. Vidéken és Párisban mindenütt munkásszerűen fejezték ki tiltakozásukat a rendőri erőszakosságok és a két kommunista képviselő letartoztatása ellen.

A francia fővárosnak és környékének munkássága az általános szakszervezeti szövetség döntése alapján mára huszonnégyórás sztrájkot hirdetett. Párisban reggel megbénult az élet és a reggeli lapok sem jelentek meg.

Párisban reggelre ledőltek a villamosok, autók és a földalatti is, úgyhogy a város forgalma teljesen megbénult. A hatóságok alkalmazottak is csatlakoztak a sztrájkolókhoz.

ÚJABB VERES OSZTETKOZES FRANCIAORSZAGBAN

A Páris és páris környéki dolgozók hatalmas tiltakozó sztrájkja teljesen megbénította Páris életét. A párisi környéki Villeneuve komoly incidenseket jelentenek. A hatóságok rendőri segítséggel akartak üzembe helyezni egy sztrájkoló autót. Ebből összetűzés keletkezett, amelynek során 7 rendőri és több munkás megsebesült. Incidensek voltak Ivry és Vitryben is, ahol a karhatalom megtámadta két üzem sztrájkosait. Összetűzést jelentenek a délfranciaországi bánya-vidékekről is. Brassac leg Mines környékén a tüntetők lefegyvertek a csendőroket, majd hatalmas menetben a közeli város felé vonultak.

KANTONBA MENEKULT CSANGKAISEK KORMANYA

A BBC távolkeleti tudósítója jelenti, hogy a Nankingba vezető útvonal birtokért teljes erővel tombol a küzdelem. Mindkét részről kb egymillió embert vetettek be a harcba. Szcsautól nyugatra megsemmisítették a nacionalista VII. hadtestet és bekerítették a II. hadtestet. A Daily Telegraph washingtoni levelezője szerint külföldi diplomataik úgy tudják, hogy Csang-kai-sek Nankingból Nemsokára délre helyezte át székhelyét, valószínűleg Kantonba. Wellington Koo washingtoni kínai nagykövet közölte, hogy Kia történelmének legválságosabb idejét éli és ezért a legerősebb további amerikai segítségre van szükség.

A New York Herald Tribune szerint a kínai néphadsereg végső győzelme esetén az egész amerikai politikát úrra fogja tenni.

Nanking. Az AFP jelentése

Kiszagdapárt. Egy igaz ember igaz útmutatása előtt áldozik. Kósa János.

szerint Csang Kai-Sek legjobb csapatait a King Szui arcvonalon vontta össze csaknem teljes számban. Abban bízik, ha sikerül egy ideig kitérnie, akkor helyreállíthatja Amerika bizalmát a Kuomintang kormányzat irányában és további pénzügyi támogatást és katonai segítséget kaphat Washingtonból. Ilyen segítség nélkül a kassztrófa elháríthatatlannak látszik. Ha a szoviet harctéren a néphadsereg fölénye ismét belbizonyosodnék, akkor Csang Kai-Sek hadseregének megmentése érdekében további feltületeket kényszerül feladni. Szükség esetén egészen a Jangce folyóig vonul vissza, ami azt jelenti, hogy a fővárost Nankingból más városba helyezze át. A Reuters-iroda jelentése szerint a híres kínai nagy fal nem jelent akadályt a néphadsereg számára, mert a néphadsereg csapatai pénteken folytatták beszállásukat az őrzetlen szakaszokon keresztül.

A SZOVJETUNIO BEKES CELOKRA HASZNALJA FEL AZ ATOMEROT

New York. J. Hpson chateaubury érsek helynök New Yorkban újságírók előtt kijelentette, hogy az angolszás népek sokáig tanulmányozták a Szovjet-Uniót. Az egyik újságíró kérdésére:

— Rendelkezik-e vajjon a Szovjet-Unió atombombákkal?

— Johnson ezt felelte:

— Meg vagyok győződve arról, hogy a Szovjet-Unió feladás vezetői sokkal inkább az atomerőnek békés célokat szolgáló felhasználásán dolgozik, semhogy az atom-bombák gyártására törekedjenek.

AZ AMERIKAI HADERO HAT REPULOTERET HASZNAL ANGLIÁBAN

London. Az angol légügyi államtitkár az alsóházban hivatalosan közölte, hogy az amerikai haderő hat repülőteret használ Angliában. Az amerikai haderő Angliában tartózkodó tiszti és legénység állományának létszáma 5700 fő.

AMERIKA DIRTALJA BEVIN KULPOLITIKAJAT

Platts Mills apogi független képviselő kijelentette, hogy Bevin külpolitikája teljesen amerikai befolyás alatt áll. Nyik írta, hogy Bevin egyetlen fontos beszédet sem mond el anélkül, hogy a szovjetek előbb be ne mutassák Marshall külügyminiszternek. Az angol kormány már annyira lemondott függetlenségéről, hogy egyetlen fontos külpolitikai döntés sem höz az Egyesült Államok jóváhagyása nélkül.

New York. A két párti amerikai külpolitika eddigi iránykői minden megtesznek, hogy az amerikai külpolitikában ne legyen irányváltás. A New York Times szerint Forrestal hadügyminiszter Párisban megbeszélést tartott Marshall külügyminiszterrel azokról a sajtónépekről, amelyek szerint Truman elnök meg akarja valósítani azt a tervét, hogy Wilson főbíróit külön megbízottként Moszkvába küldje. A lap úgy tudja, hogy Marshall újból lebeszéli az elnököt a Wilson-küldetés teréről. Vandenberg szenátor, a külügyi bizottság elnöke újságírók előtt hozzátette, hogy a pártközi külpolitika kérdésében nem volt ellentét a két párt között a választási hadjárat során és a választások eredményét nem lehet úgy magyarázni, hogy fordulat következne az amerikai külpolitikában. (MTI)

A magyar-szovjet baratságnak

mely gyökere vannak Debreczenben, innen indult ki a demokratikus átalakulás, melyhez a Szovjetunio adott hathatos segítséget, nemcsak a felszabadítás tényével, hanem részletekben is az ideiglenes nemzeti ügyek összehívásának, az első demokratikus kormány megalakításának lehetővé tételével. Itt juthatta a magyar nép azt a jótudatot, melyet a szovjet harcosok tanúsítottak a magyar nemzet felemelkedése iránt, itt ragadta meg a magyar nép azt az erős segítő kezet, mely a szovjetleről rántotta vissza az országot.

A hatalmas szovjet nép és a sokat szenvedett magyar nép egymástalalásának, együttiránti megértésnek és megismerésnek első szálai itt szövődtek. Huszöt évén át tartó elszakítottaság, félrevezetés és tudathamisítás sűrű köde itt oszlott el első ízben, hogy helyet adjon a valóságnak, az igaz megismerésnek és ennek nyomán az őszinte barátságnak.

A Magyar Szovjet Művelődési Társaság debreceni csoportja hivatalosan apolja tovább a barátságot és magában Lisszajánál ahhoz, hogy a kölcsönös megismerésen át minél jobban mélyüljön a barátság és együttműködés.

A mai napon fejlődésének jelentős állomásához érkezett el az MSZMT debreceni csoportja, mikor új, méltó székházat és vaszlót avat az ünnepélyes jelentőségű hangszólváza, hogy köztársasági elnökünk avatja fel az új székházat. Népi demokráciánk rendíthetetlen alapja a szovjet-magyar barátság, aminek elmélyülését hirdeti a mai ünnep.

Üdvözlünk a Szovjet-Magyar Művelődési Társaság és kívánjuk, hogy tevékenysége nyomában még jobban kivirágozzon és mind eredményesebbé váljon a két nép barátsága. Köszöntjük közársasági elnökünket Kóssuth városában, melynek köveit a magyar szabadságharc legdisebb hagyományával vannak feltitve és mely város bölcsője volt demokrátiánk újjaszületésünknek.

65 EZER AMERIKAI KIKOTOI RAKODOMUNKAS SZTRAJKBA LEPETT

Az AFL-be tömörült 65 ezer kikötő rakodómunkás az Egyesült Államok keleti partvidékéről túlnyomórészt békésen elvette fe a munkálkodók által javasolt bérrende-

Gyermek felvételek
Horváth Istoból
Simonffy-utca 1-b.

zést. Ezzel az amerikai bajozás nagyrészt megdőlt. Az Atlanti Óceán felől kikötők sztrájkja tegnap reggel kezdődött.

A sztrájkmozgalom már kiterjedt a keleti partvidék minden nagyobb kikötőjére. A newyorki kikötőben 200 hajó vesztel el a sztrájk miatt és a rakmiházak megteltek szállítmányokkal.

ARAB-IZRAELI TÁRGYALÁSOK

Ben Gurion izraeli miniszterelnök megerősítette, hogy tárgyalások folynak a telavivi kormány és két arab állam között. Úgy tudja, hogy Transzjordániáról és Egyiptomról van szó. Ben Gurion hangsúlyozta, hogy kormányja nem mond le a Negevben meghódított területekről, hacsak nem kényszerítik rá erőszakkal.

CALDARISZ AZ ÚJ GÖRÖG MINISZTERELNÖK

Pál görög király Caldarist a lemondott kormány külügyminiszterévé bízta meg az új kormány megalakításával.

A FRANCIA TILTAKOZÁS

A Washington Post kifogásolja, hogy a francia kormány a Ruhr-kérdésben az angol és amerikai kormánytól emelt tiltakozáson kívül a párisi szovjet nagykövetséghez is jegyzéket intézett. Ebben kifejezi elerkezését az angol-amerikai határozatokkal szemben.

A „New York Herald Tribune” megítélésével fogadta azt a tiltakozást, amelyet a francia kormány a Ruhr-vidékre vonatkozó legutóbbi angol-amerikai határozat ellen bejelentett. A franciák magatartása, írja a lap, nemcsak a mostani londoni értekezlet sikerét veszélyezteti, hanem a szövetségesek németországi együttműködésének elvét is. (MTI)

BELGIUM IS FÉL A NÉMET ÜZEMEK VISSZAADÁSÁTÓL

Brüsszel. Spaak belga külügyminiszter kijelentette, hogy Belgium álláspontja az angolszászoknak az azzal a tervével kapcsolatban, hogy a Ruhr-vidéket ismét német tulajdonba adják, közelebb áll a francia álláspontéhoz, mint az angolszász hatalmakéhoz. (MTI)

AZ ÁLTALANOS SZTRAJK ÚJ HELYZETET TEREMTETT NÉMETORSZÁGBAN

Berlin. A németországi 24 órányi általános sztrájk a bizómiái dolgozó tömegek szervezett tiltakozása volt a nyugati megszállók politikája ellen. Bár a francia övezet munkásai nem vettek részt a sztrájkban, a szakszervezetek úján teljes szolidaritásukat fejezték ki. A nyugatnémetországi dolgozók követelik a kulcsipar államosítását, az ellenőrzés megszűntetését, a faszta üzemek és áruhalmozók üldözését, végül pedig mozgó bérskálát. Szerepel a követelések között a német zónaközi szakszervezeti értekezlet megtartása, ami nagy lépést jelentene az ország egységesítéséért és a munkásmozgalom egységesítéséért folytatott harcban. Az általános sztrájk első közvetlen hatása abban mutatkozik, hogy a kereskedők bevették a kirakatokból a drága árucikkeket és alacsonyabb árjelzésű cikkeket raktak ki. A munkásság megmozdulása komoly figyelmet érdemelt, a náci gyáriparosok és a német monopólisták felé, ugyanakkor pedig nyilvánvaló tüntetés volt az angol-amerikai megszálló hatalmak gyarmatosító politikája ellen. A sztrájkban 10 millió munkás és tisztviselő vett részt, ami az 1923. évi forradalmi napok óta a legnagyobb német osztályharcmegnyilatkozás volt.

ÚJABB PENZÜGYI REFORM NYUGAT-NÉMETORSZÁGBAN

Mint a berlini rádió jelenti, Nyugat-Németországban küszöbön áll a második pénzügyi reform, noha angol-amerikai részről ezt állandóan cáfolni igyekeznek. Frankfurti közlés szerint az új nyugatnémet bankjegyet angolszász utasításra már nov. végére el kell készíteni.

A MSZMT debreceni csoportja első helyen áll az országos munkaversenyben

A debreceni MSZMT közgyűlése

A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság új helyiségéig zsúfolásig megtöltötték a tagok a szombat esti közgyűlést, melyet a MÁV Egyetértés Dalkör vezetője, Besztergyi Gyula karnagy vezényletével előadott énekszámaival.

Sántha Kálmán dr. elnök megnyitó szavaiban rámutatott arra, hogy fontos határkő a Társaság életében az új hajlék avatása. Köszönetet mondott mindazoknak, akik segítségére voltak a MSZMT-nek: elsősorban Hósev szovjet konzulnak és az MDP vezetőségnek. A megnevekedett keretek és lehetőségek új feladatokat jelentenek s ennek igyekeznek a Társaság maradványaitól elszakadni.

Némegy Lajos dr. főtitkár jelentésében vázolta, hogy az MSZMT feladata a magyar demokratikus társadalom építése a maga sajátos módszereivel, a Szovjet-unió kulturájának közvetítésével, a magyar-szovjet barátság elmélyítésével. A tömegek érdeklődése mind erősebben fordul a társaság felé s különösen az ifjúság vár utmutatást sok vonatkozásban már. A szocializmus építésével természetesen növekszik az MSZMT jelentősége, hiszen már a demokrácia próbaköve a szovjet barátság. Ezután Némegy dr. ismertette, hogy az elmúlt esztendő alatt 181 előadást, műsoros estet, szakosztályi ülést tartott a Társaság s külön kiemelte a magyar-szovjet baráti hetet és az ünnepi szovjet filmnapokat, melyek nagy és széles rétegeket mozgattak meg s tudatosították bennük egy új világ új művészetének problémáit, szépségét és előrelendítő optimizmusát. A debreceni MSZMT növekvő erejét mutatja, hogy egy év alatt a tagok száma 1500-ról 3030-ra emelkedett. Az országos munkaversenyben első helyen áll a debreceni csoport.

Ezután Némegy főtitkár vázolta az új helyiséggel kapcsolatban felmerülő költségeket és lehetőségeket. Nagy anyagi áldozattal a festési és kőműves munkák elvégzése mellett új színpadot építettek. A társaságnak nyújtott segítséget köszönetet mondott Hósev konzulnak, az MDP-nek, Debrecen város polgármesterének, az építőipari szövetkezetnek. Mikor a beendekedés zömén túl voltak, igyekeztek életet vinni a keretekbe. Megindulnak a nyelveltek Dombrovsky József vezetésével, ifjúsági csoportot szerveztek, új alakultak a szakosztályok. Az ifjúság számára állandó havi szelvényű irodalmi előadások folynak.

A jövőben — mondotta Némegy főtitkár — a társaság munkáját, mely eddig szűk alapokra, elsősorban az értelmiségire terjedt támaszkodott, kiterjesztik. A munkásságnak kell vezetésre lépni az MSZMT-ben is, de ki kell menni falura is. A munkába fókuszoltabban bevonják a nőket és az ifjúságot s igyekeznek a Társaság valóban tevékeny aktívát kialakítani. Fejlesztik a könyvtárat, látogatottabbá teszik az olvasótermet, ottont kapnak a társaság helyiségében a sakkozók. Megfelelő sportlehetőségekkel kapcsolják be a tagok másik csoportját. A helyi munkán túl nagy feladatot jelent a vidéki szervezés. Ki kell menni a megyébe és mindegyik csoportot szervezni a helyi erők bevonásával. Végül hangsúlyozta a főtitkár, hogy csak sokak együttműködéséből adódik igazi jó munka. Az MSZMT csak akkor tud tömegszervezetté válni, ha minden tagja kivétel nélkül segít a munkában.

Végül Némegy főtitkár is köszönetet mondott Hósev konzulnak, aki tanácsal és tettel sok nehézségen segítette át a Társaságot és az üzemek dolgozóinak, akik nehéz napi munkájuk után túlóráztak, hogy az új helyiséget — melyet tekintsenek otthonuknak — mielőbb segítsenek teljesen rendezni.

Gerő György az MSZMT központja nevében elismeréssel adózott a debreceni csoport munkájának. A már korábban Némegy Lajos, Csabai Tibor, Ménes János és Demeter Istvánnak átadott kitüntetések kivül ezúttal dr. Sántha Kálmánnak és Bihari Józsefnek nyújtotta át a központ koszorús jelvényét, hangoztatva, hogy a kiváló munkáért országosan adott 23-koszorús jelvényből Debrecen hatot kapott ezzel. A munkaverseny első díját pedig a vasárnapi ünnepélyen nyújtja át Szántó Rezső központ főtitkár a debreceni MSZMT vezetőségének. Kérte, hogy Debrecen tervszerű munkával őrizzék meg első helyét, váljon valóban megyeközponttá s a debreceni MSZMT vegyen a továbbiakban irányt a széles dolgozó tömegek, a munkásság és Hajdú megye paraszt-ága felé. Az új székház megkapó keretét nemes, értékes tartalommal töltse meg.

Dombrovsky József tanár ismertette, hogy az orosz nyelv tanulása jelentős tért hódított Debrecenben. Az idén az általános és középiskolákban több, mint 1500 tanuló tanul oroszul, nagy érdeklődés kíséri az MSZMT tanfolyamát

Vas Zoltán és Keresztes Mihály a Hortobágyon

Pénteken este Debrecenbe érkezett Vas Zoltán miniszter, a Gazdasági Főtanács főtitkára és Keresztes Mihály főművelésügyi államtitkár. Szombaton kor reggel a Hortobágyra látogattak ki és megsejmelte az állami gazdaságokat, valamint az öntöző csatornákat.

Vas Zoltán és Keresztes Mihály hortobágyi szemléje összefügg azokkal a nagyszabású tervekkel, amelyekkel a pusztá hasznosítását a mainál nagyobb mértékben kívánják megvalósítani.

Új rendelet a holtánnyilvánítról

Az eddig érvényben volt különböző holtánnyilvánítról eljárások egységesítésére az igazságügyi minisztérium rendelettervezetet készített. Mindazokat a személyeket, akik 1939 szeptember 2 és 1945 december 31-e között eltűntek, holtá lehet nyilvánítani.

A holtánnyilvánítról az eltűnt házastárs, örököse, kirendelt gondnok, árvászeki ügyész, végül mindenki kérheti, akinek jogi érdeke fűződik az eltűnt holtánnyilvánítrához.

Az eljárás a járásbíróház hatáskörébe tartozik. Az a járásbíróház illetékes, ahol az eltűnt utolsó beföldi lakóhelye volt. A személyi adatokon kívül az eltűnés körülményeit is elő kell adni.

Gerő miniszter felavatta az új rádióállomást

Szombaton délelőtt felavatta fel Gerő Ernő közlekedésügyi miniszter Szakassits Árpád köztársasági elnök jelenlétében a hároméves terv keretében elkészült új 135 kw nagy adót.

Barcs Sándor a Magyar Központi Híradó elnöke beszédében hangsúlyozta, hogy a magyar Rádió a haladó gondolat igazságát hirdeti barát és ellenség felé. A nagy energiájú adót olyan műsorral kell megtöltenünk, amely méltó a magyar néphez, méltó a szabadság, függetlenség és a béke nagy eszméjéhez. Minden erőnkkel azon leszünk, hogy rádióink fel tudja használni a neki nyújtott nagyszerű technikai lehetőségeket, valóban az legyen aminek lennie kell: A magyar népi demokrácia hangja.

Kalona Antal a posta munkaszervezőigazgatója rámutatott arra, hogy az új nagyadó felavatása újabb győzelmi állomás a szocializmus építésének útján. Ezután ismertette

és az egyetemi nyelvtanítást is. Fontos lenne az egyetemen az orosz professzorj katedra mielőbbi betöltése s a jövő feladatai közé tartozik az oroszul beszélők klubjának megalakítása.

Dr. Asztalos Sándor kultúratanácsnok Debrecen kultúrélete szempontjából méltatta az MSZMT munkásságát, mely a kultúra minden területére kiterjedt, és zsegyütötte Debrecen művészi és tudományos életének képviselőit s ösztönzést adott számukra, hogy tudásukat, művészetüket a széles tömegek felé sugározzák.

Ezután az elnökség bejelentette lemondását, Dezső Gyula professzor korelnök foglalta el az elnöki széket és a Szabó István, Ménes Jánosé, Sinka Andrásé álló jelölőbizottság jelölése alapján egyhangulag nagy lelkesedéssel választották meg a tisztikart.

Elnök dr. Sántha Kálmán, ügyvezető elnök dr. Juhász Géza. Al-elnök Husi József, Sinka András, Czifra Sándor, Erdei Sándor, főtitkár Némegy Lajos dr. Titkárók dr. Csabai Tibor, Demeter Istváné. Háznagyság Ménes Jánosé. Könyvtáros dr. Csabai Tiborné. Jogtanácsnok dr. Aczél Jenő, dr. Lengyel Miklós, Ellenőrök Lányi Berna, dr. Szabó Ferenc, Futó András.

Az MSZMT új vezetősége nevében az immár negyedszer elnökké választott dr. Sántha professzor mondott köszönetet, majd az Internacionale elnökével ért véget a közgyűlés.

CSOKONAI SZÍNHÁZ

Vasárnap délután fél 4 órakor és hétfőn este fél 8 órakor
Dicsőség vására
színházi 3. felvonásban.
Vasárnap este fél 8-kor
A csúnya lány
operett 3. előadásban.

Mozgósínházak mai műsora:

APOLLO

Ma utóajra:
Fizess a multadért
Hétfő: Daniell Darrioux filmrémek
Csak 10 nézőnek!

Félszűzek

METEOR

MA UTÓAJRA:
HAJLSZA (Nyomor, az elvált)
Hétfő: Dramai, esztétikus, izgalmas film

Cigányok

VIGSZÍNHÁZ

Ma utóajra:
A pohár kicsordul
Hétfő: Zene és tánc képrázatos egyfelvonás

Táncosnő

Előadások: Apollo és Vigaszínház
d. o. 11, 1. u. 2, 4, 6, 8 órakor.
Meteor 2, 4, 6, 8 órakor.

szókratizálás mellett rádióknak harcolnia kell a reakció minden válfaja, elsősorban az egyházi palást mögé búzó klerikális reakció aknamunkája, a magyar demokráciát rágalmazó hazaárulók és az imperialista háborús uszítók ellen. Terjeszteni kell az igazságot a béke és nemzeti függetlenségünk legfőbb bástyáiról, nagy szövetségünkönkről a hatalmas szocialista Szovjet-unióról, mert ezzel a nemzet érdekeit szolgálja.

Ezután Szakassits Árpád köztársasági elnök, Gerő miniszter és az ünnepi résztvevők megtekintették az új nagyadó műszaki berendezését. A köztársasági elnök a felavatás alkalmából ezeket a sorokat írta be az új rádióemlék-könyvbe: Sugározza az új nagyadó és hallják meg mindenütt a magyar dolgozó nép Marx, Engels, Lenin és Sztálin gondolatainak igazságát.

Stimenko hadseregtábornok a Szovjet-unió új vezérkari főnöke

Moszkva. (Tass) A Szovjetunió minisztertanácsa Szergej Stimenkonak, Vladimir Kuraszovnak, Germen Malangyin és Vaszilij Csujkovnak a hadseregtábornoki címet adományozta.

A minisztertanács Vaszilevszki tábornagyot, vezérkari főnököt, aki egyben a fegyveres erők miniszterhelyettesének tisztét is viselte, felmentette vezérkari főnökké megbízatása alól és kinevezte a fegyveres erők miniszterének első helyettesévé. Ugyanakkor Szergej Stimenko hadseregtábornokot vezérkari főnökké és a fegyveres erők miniszterhelyettesévé nevezték ki.

SZÍNHÁZ, MOZI, MŰVESZET

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Vasárnap du. fél 4-kor: Dicsőség vására. Bérletszűnet.
Vasárnap este fél 8-kor: A csúnya lány. Bérletszűnet.
Hétfőn este fél 8-kor: Dicsőség vására. Arany-bérlet.
Kedden este fél 8-kor: Vitézek és hősök. Bérletszűnet.
Szerdén este fél 8-kor: Dicsőség vására. Csokonai-bérlet.

Színházi közlemények

Vasárnap délután fél 4 órakor a nagyszerű Dicsőség vására a színház műsorán.
Vasárnap este fél 8 órakor az idényben utoljára kerül színre a legmulatságosabb operett „A csúnya lány” Nagy Csillával a nő főszerepben.

Dicsőség vására hétfőn Arany-bérletben, szerdán pedig a Csokonai-bérletben van műsor.

Előköszűlelen az idény legnagyobb sikerű operett-újítására Molnár Ferenc-Zerkovitz Béla: „Doktor úr” c. operettje Kertész Sándor rendezésében.

Szép ajándék!
Békevilág
Hegyaljai Kiss Géza új imakönyve
365 mindennapi, 100 alkalmi imával
ára: 20 Ft. — Csekk: 503.246.

A MOSZK **SÓ** bámilyen tételben megbízásából — viszonteladónak is — **kapható** a Hajdúsági Szövetkezet Huszárlaktanyai raktárában.

Casmenit hajfesték új ára 7:50 és 6:50, Jolly hajkrém korpá és hajhullás ellen biztos hatású 7:50 Ft. Rum, likör, pálinka essenciák 1:20 - 1:50 Ft. Kosmetikai cikkek új lezárt áron
Hétfő, Helyi Piac 40.

A magyar-szovjet barátság tisztántúli nagy ünnepe a MSZMT mai székház- és zászlóavatása

Szakasits Árpád köztársasági elnök avatja fel az MSZMT új helyi ségét

Az elmélyült magyar-szovjet barátság debreceni ünnepe és egyben az egész Tiszántúli nagy kulturális eseménye lesz az MSZMT mai székház- és zászlóavató ünnepélye, melynek jelentőségét semmi nem jellemezhetné jobban, mint az a tény, hogy a debreceni MSZMT székházavató ünnepi beszédét Szakasits Árpád köztársasági elnök tartja.

A KÖZTARSASÁGI ELNÖK DEBRECENI PROGRAMJA

Debrecen város közönsége mellette keretek között fogadja Szakasits Árpád köztársasági elnököt. A küldöttségek gépkocsijaikon 9 órakor gyűlekeznek a városháza előtt, ahonnan negyedórával később indulnak a Szoboszlói úti sorompóhoz. A küldöttségek itt fogadják a 10 órakor érkező állományt. A küldöttségek élén melyben részt vesznek a rendőrség, honvédség, politikai pártok és MSZMT, valamint a hatóságok, testületek: Domokos János főispán fogadja Hajdú vármegye közönsége nevében a köztársasági elnököt, aki kíséretével és a küldöttségek tagjaival a városházára megy. Itt Ménes János polgármester fogadja az elnököt és kíséretét. Szakasits Árpád elnök 11 óra gépkocsin megy a Magyar Szovjet Művelődési Társaság helyiségébe, ahol kezdetét veszi a székházavató és zászlóavató ünnepség.

Az ünnepélyt a MÁV Egyetértés Enekkara vezeti be a magyar és Szovjet Himnusz elénekeltetésével. Dr. Sántha Kálmán, az MSZMT debreceni csoportja elnökeinek bevezető szavai után Szakasits Árpád köztársasági elnök tartja meg székházavató ünnepi beszédét. Zászlóavató beszédet mond Szabó István országgyűlési képviselő, majd a köztársasági elnök kíséretével megtekintik a helyiségeket és megnyitják a kiállításokat.

A köztársasági elnök 1 óra gépkocsin a gázgyárhoz megy az ottani ünnepségre, utána az Elektromos műveknél ebéden vesz részt. Ebéd után a gázgyár vezetői kíséretén mutatják be a várost az elnöknek, aki a délutáni órákban a városházán fogadást tart a pártok, testületek, hatóságok részére.

KÖNYV-, KÉP- és BÉLYEGKIÁLLITÁS

A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság könyvkiadó osztálya a magyar nyelven megjelent szovjet irodalom hatalmas és páratlanul értékes anyagát állítja ki. Kaverin, Makarenko, Csehov, Ehrenburg, Csernisevskij, Puskin, Gorkij, Katajev, Gogolj, Fagyevjev, Hijn, Mihajlov Molodcsikov, Rachmanov, Tolsztoj, Szimonov stb. művei mellett a magyar íróktól megjelent orosz tárgyú könyvek sorakoznak fel, valamint a magyar íróknak Szovjetunióban megjelent, orosz nyelvre fordított könyvei. Ezeket a könyveket egy nagyszabású akció keretében teszik hozzáférhetővé a munkásság, üzemek, hivatalok dolgozóinak részére.

A könyvkiállítást dr. Asztalos Sándor kultúratanácsnok nyitja meg. Ugyancsak a székházavató ünnepség után nyílik meg a tájegységkultúrát tükröző gazdag képanyag kiállítása, amit Domokos János főispán nyit meg.

Szakadt, molyragott ruháit újja varácsolja NAGY EMMA műszövő-mester
Piac-utca 49. I. emelet 1.

Rádiókészülékek 9, kerékpárok 4 és 6 óra MAYER mérnök
KOSSUTH-U. 13. TEL.: 380

DEBRECZEN 3. OLDAL 1946. XI. 14.

Győződjék meg arról, hogy egészségét szolgálja az enyhe, izes, kellemes

NIKOTEX KOSSUTH
cigaretta!

ára: 14 fillér

Minden dohányboltban kapható!

SZINPADAVATÁS NAGY-SZABASU MÜSORRAL

Délután 6 órai kezdettel avatják fel az MSZMT szinpadát műsoros est keretében. Némegy Lajos dr. főtitkár bevezető előadása után a Csenki Kórus 3 orosz dalt énekel. Balogh György Majakovszkij költeményét szaval, Rácz Judit és K. Papp Lia rachmaninov és Musszorgszkij dalokat énekel. Kertész Lajos zongorakísérettel. Az MSZMT szinpadát Pósa Péter, dr. Pálffy József, Matolcsy Erzsébet, Kigyós Aliz és Várkonyi Csehov darabot játszanak. Szűcs Éva Puskin költeményét szaval a zárószámban a Csenki Kórus énekel. Az előadás után ismerkedési est lesz.

Szakasits Árpád köztársasági elnök is megjelenik az Elektromos és Gázművek gyárával újjaépítési ünnepélyén

Ma délelőtt adják át ünnepélyes keretek között rendeltetésnek az Elektromos és Gázművek telepen az új gázgyárat és a villanytelep újjaépített kazánját. A gyárával ünnepségen megjelenik Szakasits Árpád köztársasági elnök is. Az ünnepségen Makranczy László üzembizottsági alelnök megüdvözteti a Karczag Imre iparügyi államtitkár mond ünnepi beszédet, majd Ménes János polgármester a város közönsége nevében átveszi az új gázgyárat. A villanytelepi kazánházban lesz az ünnepség második része, itt Erdélyi Sándor elnök beszél a kazánépítők nevében, Kiss Dezső gépész saját versét szavalja, majd az Elektromos és Gázművek elnökének Karának enekszáma fejezi be az ünnepséget. Este 7 órai kezdettel a telep kultúrtermében az Elektromos és Gázművek kultúrtervező műsoros estet rendez.

A köztársasági elnök debreceni tartózkodása alatt zászlódszobát öltözik a város, a városháza és MSZMT helyisége művészeti dekorációval várja az ünnepi eseményeket és a városháza előtt a fogadtatás idejére honvéd- és rendőrdíszszázad sorakozik fel.

Továbbra is biztosítják a debreceni kenyér jó minőségét

Tegnap délelőtt a városházán Ménes János polgármester elnökletével összeültek a debreceni sütőszakszövetség vezetői, a MOSZK vezetői, a városi közellátás és a közellátási felügyelőség kiküldöttéi. A mai szakemberekkel, hogy továbbra is biztosítsák a debreceni kenyér jó minőségét. A debreceni közellátás havonta 300 mázsa lisztet a nánási Csiha-malomból, 150-et a debreceni Hortobágy-malomból, 50-50 mázst pedig a debreceni Apafi, a nagylétei Sassi és a konyári Gottlieb-malomból kap kiutalásra.

A konyári malom lisztje ellen panaszt emelt a sütőszakszövetség, az élelmiszeri munkások szakszervezete és a közellátás. Vegyelemzésrel bebizonyították, hogy a konyári Gottlieb-malom lisztje

barnább, tott a hamu és a korpában benne, ellenkül kukacos is. A Gottlieb-malom lisztjében sült kenyér barnább és laposabb lenne. Ezért nem hajlandó átvenni a közellátás és a sütőszakszövetség a konyári lisztet, a MOSZK rakaraiában felhasználatlannul hever számszámszám a konyári liszt. A megbeszéléseken egyhangúan megállapodtak abban, hogy a konyári lisztet továbbra sem veszik át, mert ezzel a debreceni kenyér minőségét rontanák. Illetékeseknek a jövő héten odahatnak, hogy a konyári és a nagylétei malmot, amely a konyárihoz hasonlóan gyengébb lisztet őröl, kapcsolják ki Debrecen közellátásából és a nánási, valamint a két debreceni malom lássa el a város kenyér-liszt-szükségletét.

Olcsóbbá tették a debreceni villamos díjszabást

A Debreceni Helyi Vasút élén bekövetkezett személyeserek változást jelentettek az üzem iránnyításában. Molnár Tibor, a DIIV munkás-igazgatója működése első heteiben megkezdte a tárgyalásokat a villamos eddigi magas díjszabásának leszállítására. Ez a törekvés a debreceni dolgozók régi kívánságának teljesítését is jelentette.

A tárgyalások most befejeződtek, megállapították az új villamos díjszabást. Most már csak a közlekedésügyi miniszter jóváhagyása hiányzik, ha ez megerkezik, életbe léptetik az új, olcsóbb villamos díjszabást.

Az új díjszabás tételét (zárójelben közöljük a esőkkentés százelekos mérvét):

Szakaszjegy 50 fillér (16%),
vonal-fizetjegy 70 fillér (12%),
szakasz-fizetjegy 4 forint (11%),
vonal-fizetjegy 5 forint (16%),
napi két utas hetikártya 7 forint (16%),
két utas hetikártya dolgozók részére 4 forint (33%),
két utas hetikártya tanulók részére 3 forint,
havi bérletjegy a nagyközönség

Újjáépítés a romokból...

A város testének zivót négy évvel ezelőtt halálosnak látszó csapás érte. A világra szabadulni polkolt pusztítás dűbe emberben anyagban mérhetetlen károkat okozva semmivé tette Debrecen iparának és egész gazdasági életének elsősorú fontosságú feltételét, az elektromos áramot és a gázt előállító villany- és gázgyárat. Négy évvel ezelőtt üszkös romok kiégett kazánok, semmivé vált épületek csonkjai meredtek az égnek a gyár telepen.

De a háború viharának elültével új világ hajnala virradt a dolgozó népre. Azok a munkások, akik a harci zaj multával előjöttek és felvettek a gyárban a munkát, érezték, hogy új Magyarország született meg, a nép a Vörös Hadsereg dicsőséges harcának eredményeként felszabadult. Tudták, hogy most már maguknak dolgoznak.

S ez a hit megsokszorozta mindannyiuk erejét, fokozta munkakedvüket és heorikus erőszíté adott akaratot.

Megindult a munka... Először a romokat takarították el, a törmelékeket vagonokat töltötték meg. A megiszított telepen üzemképessé tették a megmaradt áramtermelő gépeket, kijavították

beültették a megmaradt kazánokat. Fényt és ipari áramot a motorok hajtására kapott Debrecen.

Négy év alatt egyre inkább megközelítette a villanytelep a békenivót, s most az újjaépített új kazánal meg is haladta. Mert ma már a felszabadulás előtti évek legfokozottabb termelésének eredményeit is túlhaladták, több fényforrást, több ipari áramfogyasztót több árammal tud ellátni a soha nem remélt termelési eredményt felmutató villanytelep.

S ebben az évben megkezdtek a gázgyár halálos álmából ébresztését is.

A romos Didey-kemence munkáit a kitűzött hét hónap helyett öt hónap alatt befejezték, a bombaktól elpusztult gáztartályt rekord idő alatt helyreállították az üzem lelkés dolgozóit. Ma már kész a gázgyár és az eredményesen termelő villanytelep mellé sorakozik.

Ünnepnap a mai nap az Elektromos és Gázművek 500 dolgozóinak, de ebben az ünnepben részt vesz a város egész közönsége. Minden debreceni polgár igaz elismeréssel gondol a romokból újjaépítés hőseire, az Elektromos és Gázművek dolgozóira...

Mai naptól kezdve reggel 5 órától 11 óráig lesz gázzolgáltatás

Ertesítjük gázfogyasztó közönségünket, hogy a mai naptól — a Gázgyár üzembehelyezése folytán — a gázzolgáltatás reggel 5 órától éjjel 11 óráig lesz.

A gáz a fogyasztásnál felmerülő panaszok, gázomlás, dugulás stb. Battyhány u. 17. sz. szerelési osztályunkhoz Telefon: 252 jelentendők be.

Uj fogyasztók jelentkezését elfogadjuk, gázora felszerelési és bekapcsolási kérelmek személyesen vagy megbizott úttján Mikespösi út 1. sz. I. em. 5. sz. szobában eszöközölhetők, a bekapcsolási díj, óvadék, stb. egyidejű

befizetése mellett. Ezen befizetéseknél kedvezményt nyújtunk.

E. hó 15-21-e közötti héten az alábbi utcák kapcsolattartók be a gázzolgáltatásba: Vörösmarthy, Miklós, Nagyvárad, Török Bálint, Iskola, Szálka, Vénkert, Dózsa Sina, Miklós, Domokos Lajos Károly Ferenc József út 9-23 sz.ig. Ezen utcákban levő gázfogyasztók gázberendezéseiket hozassák rendbe, hogy a gázműrő óra felszerelésének akadályla ne legyen és gázomlás veszélye ne álljon fenn. Elektromos és Gázművek.

Paprikásgaluskába tette a fehér port, ügy mérgette meg az urát

A debreceni államügyészség most készítette el a vádiratot öv. Csapó Istvánról Eszter 46 éves balmazújvárosi asszony ügyében. A legsúlyosabb váddal, gyilkosság bűnével vádolják, amit hitvesársán hajtott végre. Csapó István a múlt év novemberében halt meg a debreceni klinikán gyanus körülmények között. Márciusban kihunoltak a holttestet és a belső szervekből, hajból, körömből az orvosok kérték megállapították, hogy Csapó István testében nagymennyiségű arzén került, ez okozta a halálát. A súlyos adatok alapján őrizetbe vették Csapó Istvánt, aki mindent tagadott. A szomszédok, családtagok bizonyították, hogy Csapóné többször meg akarta mérgetni az urát, ételeibe, italába mérget tett, több ízben rosszul lett a férje, aki panaszkodott is, hogy felesége el akarja jenni láb alól.

Most, pár nappal ezelőtt Csapóné már részben beismert vallomást tett, beismerte, hogy férje ételeibe — paprikásgaluskát főzött eledre — a padlásra talált fehér port, sikkport (féderwelszi) tett, amitől férje rosszul is lett. Onnan gondolja, hogy a dobozban sikkport volt, mert férje örömmel kiadta fel, amikor megtalálta, hogy megkerült az elvesztett „féderwelszi” doboz... Azt tagadja, hogy más alkalommal, vagy akkor arzent tett az ételbe.

A vádirat elkészülte után a törvéyszék rövidesen kifűzi a főtárgyalást Csapónést gyilkossági bűnyűgyében. Csapóné továbbra is őrizetben marad.

Belehalt sérülésébe a szoboszlói-úti sineknél véres fővel talált 16 éves gimnazista

Vonattárolás áldozata

Beszámoltunk arról, hogy a vasúti pályán a Szoboszlói úti, útjárónal a sinek mellett véres fővel találták K. Nagy Lajos 16 éves gimnaziumi tanulót, Diófa utca 35 lakost. A fiatal fiút súlyos állapotban, agyrázkódással szállították be a sebészeti klinikára ahol eszméletre térve semmire nem emlékezett és nem tudta megmondani, hogy mi történt vele. A fiatal diák állapotát óráról órára rosszabbodott és szombaton reggel behalt sérülésébe.

A tragikus halálesetről a kliánika értesítette a rendőrséget, mely folytatja a nyomozást a szerencsétlenség körülményeinek tisztázására. Az első órákban az a feltétele merült fel, hogy nem dobták-e ki K. Nagyot a rohozó vonatból s nem így szenvedte-e el sérülését? A vizsgálat folyamán azonban minden körülmény arra mutatott, hogy a diák át arat szálladni a közeledő vonat elé, a vonat azonban elkapta és olyan arával ráta ki a sinek mellé, hogy súlyos agyrázkódás

és belső sérüléseket szenvedett. Allapota a klinikán válságra fordult és nem lehetett megmenteni. A halálos szerencsétlenség ügyében folytatja a nyomozást a rendőrség.

Közellátás

Finom liszt kiosztás. Ertesít: a közellátási központ, iróda a város ellátatlan lakosságát, hogy s november havi élelmiszerjegyek 2-es lisztelvényére a hatóságilag árusításával megbízott kereskedőknél 1 kiló 60 deka finom lisztet, illetve száraztésztát szerezhetnek be.

Búzadara kiosztás foglalkozó szövetkezetek és kereskedők f. hó 15-én, hétfőn az október havi búzadara szelvényekkel elszámolni tartoznak. Ugyanakkor kiutalást kapnak.

E. hó 16-án, kedden a sítőmesterek 4 napos hatóságilag kiutalásuk átvétele végett jelentkezzenek. Közellátási Központ, Iroda

Heti krónika

KÜLPOLITIKA. A kínai helyzet világszerte az újságok első hírei közé került. A kínai néphadsereg Marsúrta elfoglalása után folytatta hadjáratait. Attórt a kínai Nagy Falon és megközelítette Peking városát. A Kuomintang-kormány és Csang Kai-Sek bukása elkerülhetetlen és az, semmiféle angolszász segítyezés nem odázhajta el a Kuomintang-Kínának a legközelebbi hetekben számolni kell nemcsak Marsúrta, hanem Közép-Kína teljes elvesztésével. — A Nagy Orosz Forradalom ünnepein Molotov szovjet külügyminiszter és Tlomsenko tábornagy beszédet mondott. A tábornagy hangoztatta, hogy a szovjet hadsereg fegyveres erői ott állanak a Szovjetunió népeinek békés alkotómunkájára. Molotov beszédének különösen az a megállapítása kellet nagy visszhangot, melyben hangoztatta, hogy az amerikai választások alkalmával Dewey veresége megmutatta az amerikai nép elszántságát a nyílt reakciós és leginkább támadó program ellen. — A francia kormány népeleves intézkedései és a francia nép igazi akaratának meghamisítása révén a francia államtanács De Gulle faszta pártja került be relatív többségbe, míg a kommunista párt számarányát megerősítve leszorították. — A görög kormány lemondott. Ugyanakkor az UNO-ban az amerikai szavazógép segítségével megszavazták az elhatározást, mely felosztja Görögországot szomszédait, hogy szüntesse meg a görögországi szabadság harcosok támogatását. A görög demokratikus kormány egyébként táviratot intézett Ewathoz, az Egyesült Nemzetek közgyűlésének elnökéhez, melyben közölte, hogy Markosz tábornok kormányja kész egy demokráciás alapon álló béke irányában tárgyalásokat kezdeni. — Lapjelentés szerint Truman elnök találkoztat kíván keresni Szólovjé generáliszimusza.

BELPOLITIKA. Dobi István nagy beszédet mondott a Kiszegdápárt képviseletében a közéleti érdeklődés. Többek között kijelentette: — A párt óriási nevelő és reinvigáló feladatokat várnak. Az eredmények fél fogják nyitni azok szemé, akiket egy büns és felelőtlen agitáció eldőltségére látat a demokráciával szemben. Együtt fogunk harcolni koalíciós társakkal, amíg a valódi való működés a dolgozó nép érdekében valódnak látjuk. Ha mi a magyar mezőgazdaságot jelelegi állapotában meghagyjuk, ha engednénk, hogy megakadjon fejlődése, ellenséggel volnánk népünknek és a mezőgazdaságnak. — Az ország dolgozó parasztsága 90 százalékban egeréjelt az őszi mezőgazdasági munkálatoknak. — Az új Függetlenségi Front programját előkészítő bizottság elhatározta hogy javaslatot tesz a Magyar Közigazgatás új alkotmányának kidolgozására és új választójogi törvény megalkotására. Egyben elhatározták, hogy egy előkészítő bizottság munkáját meggyorsítsák. — A jövő hónapban megszűnik az új paraszti érdekvédelmi szervezet, melynek döntő szerepe lesz a fajú politikai életében és mezőgazdaságunk alakulásában egyaránt. Az új szervezet egyik legfontosabb feladata lesz, hogy mezőgazdaságunkat a kapitalista termelési rendből átsegítse a szövetkezeti termelés rendszerére. — Vasárnap a koalíciós pártok együttes nagygyűlése rendeznek Sopronban. — A jövő héten megkezdik munkáját a parlament.

Rádió, Kerékpár, Varrógép, Motorkerékpár. 12 havi részletre. Porszívó-kölcsönzés. Soltész Kévin-tér 2.

A költő emléke

DEBRECENBEN

Húsz évvel ezelőtt, 1928-ban, a szép szomorú, csodálatos hangú dalolója, akinek életét költői pályafutása Debrecenből indult el. Az illanó öröm, az elsuhanó hangulatok, finom, művészi képek költőjének halk, fátyolos hangja csodálatosan áttüszedett, amikor néha megcsapta egy szabadabb, tisztább kor levegőjének ígéréte, vagy az elnyomottak, szegények, szenvedők fájdalomainak adott hangot. Legszebb példa erre az az izzó hangú óda, amit az „Új Istenhez” írt egy érdekes világ hitében. Néhány napja, ha álának évfordulóján megővekedett számú olvasói, írói, az irodalom barátai koszorút helyeztek el emlékműven, jelölül annak, hogy napjaink ember közelebb érzi magához költőjét és küszöbén állunk annak az új világnak, amit ennek a tragikus életű költőnek egy-egy pere tisztá öröme ígért.

A költő nyomát járjuk ebben a városban, ahol gyermekkorát töltötte. Keressük, milyen maradandó emlékeket hagyott, mit találunk a szellemi embere után, akinek élete fonalát olyan korán elszakították a tudóvész párkai, de aki verseiben ma előbb, mint valaha.

SZÜLŐI HAZA A TÓTH ÁRPÁD UTCÁBAN

Az első nyom ide vezet. Itt beszéltünk róla éveikkel ezelőtt az óshajó anyjával. Gyermekkoráról, édesapjáról, Tóth András szobrászművészről, a torzónak maradt, kislított, félt magyar zseniről. A költőkönyvtárról, melynek székén Ady Endre ringatta térdén a gyermek Tóth Árpádot. A sok könyvről a polcon, a beütengerbe felejtkezett lelki gyermekről, aki elmerült a könyvek álmvilágába, míg körülöttük az utcában, az egykori „Képes utcában” duhaj verekedők, hegedűke, cincogató csokoládésárna, mezítlábas gyermekek függönyök mögött előcsengetkedő örömlányok szolgáltatták a keretet a gyermek Tóth Árpád debreceni esztendeihez.

A kegyelet később nevével nevezte el ezt az utcát. A szülői háza már hét esztendője eladták. Van az utcában egy idős asszony, az öreg Riskó-réni, aki még emlékszik rá.

Sok mesét mondtam el a kis Árpádnak... Nagyon szerettem, nekem is olyan korú gyermekem volt aztán elvitté a járvány. Mindig rá emlékeztem. Nagyon szelíd, jó gyermek volt. Mindig mondtam, ez a gyerek olyan jó, hogy nem lesz élő. Az ilyen jó gyerekek nem élnek soká.

Eseleg örökre. Mint Tóth Árpád.

A FAZEKAS MIHÁLY GIMNÁZIUM

Volj az iskolája. Jó tanuló volt. Tanáraik közül még élnek, emlékeztek rá. Itt bontakozott benne először az, amit a skatulyázók művészi hajlamként emlegettek. Az iskola padjai között még megoszlott az érdeklődés irodalom és irodalom között. Nagyon tehetséges rajzó volt, ha erre vessz irányt ehetsége, abban is maradandót alkotott volna. Ki tudja: mi döntött el, hogy mégis író lett.

Őz ájtársai vannak ebben a városban. Emléke ott zsoag köztük. Tíz-hosszú évek óta eszükbe sem jutott és most újság-cikknek nyomán egyszerre élesen támad fel az emlékezés lépcsőjén megdől feljűk sovány, vékony

Gyönyörű szövet, selyem, mosóárú, fehérnemű, pulóver, zokni újdonságok nagyválasztékban. KERECSEN divatház. Csapó-utca 8 szám.

alakjával. Mostanában sokat beszélnek róla.

A KÖNYVTÁRBAN találjuk meg legigazibb nyomát. Kérdezzük a könyvkölcsönzőben Arvay Anna könyvtári tisztviselőt, keresse-e sokan Tóth Árpád köteteit?

— Állandóan olvassák. Szinte rongyossá olvastak a kötetet. Flatalok, diákok, munkások, asszonyok egyaránt sokan olvassák. Ady József Attila mellett talán a legolvasottabb költő.

Tehát a költő él... Ifjú szívekben és egyre tovább... Az a 42 esztendő, amit szegény-

A kutatómunka nyomában

Nagyszabású kísérletek folynak a pallagi agrár-egyetemen burgonyatermelésünk felrészítésére

A magyar mezőgazdaság egyre döntőbben használja fel a tudományos kutatások eredményeit. A korszerű tudományos módszerek alkalmazása sokévtizedes mulasztás helyrehozását teszi lehetővé. Mezőgazdasági tudásunk munkája révén már is sokmillió forint értékű eddig veszendőbe ment anyagot sikerült megmentenünk. A növényi betegségek elleni védekezés új módszereinek bevezetése, új-szerű takarmánykonzerválási eljárások már előidították a mezőgazdasági termelésünk átférmálását. A mezőgazdasági kutatómunka szervezésítésére pedig lehetővé tette, hogy az országban működő kutatóintézetek a legfontosabb problémákkal foglalkozzanak.

A mezőgazdaságunkat érintő elsőrendű fontosságú kutatások közül számos területen folytató kísérletek a pallagi agrár-egyetemen. Ezek közül egyik legjelentősebb az, mely burgonyatermelésünk felrészítésére irányul. A háború alatt burgonyafajtáink leromlottak a legkülönbözőbb fajták keveredése miatt. A vetőgumó ellátás érdekében a hároméves terv első esztendőjében 400 vagon holland burgonyát hoztunk be. Magyarországon azonban évi ötmillió mázsás vetőgumóra van szükség, ezért egyrészt lichen kell tovább szaporítanunk a holland vetőburgonyát, másrészt a hazai fajtákat kell tovább nemesíteni.

Ezekkel a kísérletekkel kapcsolatban Manninger G. Adolf, a pallagi egyetem tudós professzora a következőket mondta munkatársainknak:

Burgonyatermelésünk felrészítésénél fontos, hogy hazai fajtákat igyekezzünk kinemesíteni. Azok a fajták, melyeket eddig nyugatról hoztak, rendszerint rövid időn belül leromlottak. Ezzel szemben a javított Ella-burgonya mindenütt Kluggr, csupán az a hátránya, hogy sárga husu és emiatt a piacra kevésbé keresik, a közönség egyrésze idegenkedik tőle. Viszont már folynak a kísérletek fehérhúsú magyar burgonya kinemesítésére.

A burgonya igazi nemesítéséről csak akkor beszélhetünk, ha majd a vírusbetegségek kórokozói ellen védekezni tudunk. A tudomány mai állása szerint ehhez közel járunk.

ÁTMENET A SZERVETLEN VILÁGBÓL

A SZERVES ÉLETBE

A vírus állítólag kristályosított anyag, amelyben a tudósok átmenetét sejtnek a szervetlen világból a szerves életbe. A víruskutatás felé hatalmas lépést jelent az elektronmikroszkóp, melyel 30.000—40.000-szeres nagyítást lehet elérni s ennek segítségével meglatható a vírus-kristály is. Egy ilyen készülék beszerzése azonban meghaladja az egymillió forintos költséget. Elképzelésünk az, hogy a debreceni tudományegyetemmel közösen szerezzük be az elektronmikroszkópot. Ezt azután úgy a klinikai kutatásoknál, mint az agrár-egyetemeni kísérleteknél felhasználnánk és mindkét vonalon

ASTORIA szálloda - étterem BUDAPEST nivós - komfortos - olcsó

ség, betegség, munka, törődés, illanó öröme, zakatoló tüdő, fűsös levegőjű redakciók, szelid bánat és mélységesen nagy megbékéles között a földön töltött, csak epizód volt, átutazás...

Az igazi életét ezek a ronggyá olvasott kötetek jelzik.

jelentős haladását biztosítaná tudományos munkáinknak.

A MINŐSÉGI TERMESZTÉS BÖLCSŐJE

Manninger professzor addig is, míg ezek a kísérletek eredményre vezetnek és jelentősen használhatóak lesznek mezőgazdaságunkban, rendkívül hasznos gyakorlati tanácsokat ajánl a gazdáknak.

A legjobb hazai vetőburgonya tömegese előállítására céljából természetesen alkalmas területre kell csoportba osztottak az országban. Ez a hat körzet, melynek egyike a Nyírség, a burgonya minőségi termesztésének bölcsője. A termelők ezekből az ellenőrzött körzetekből szerezzék be a vetőburgonyát, ami által jelentős százalékosan csökkenthetik a burgonya leromlását. Virágzaskor minden gazda válogassa ki minden

eszendőben az egészségesnek látszó töveket, jelölje meg azokat kis pálcikákkal. Burgonyaszüret előtt ezeket külön szedje ki, de csak olyan bokrok termését használja vetőgumó, melyek alatt egyenlő nagyságú a gumó. Ha így jár el, a vírusbetegség veszélyét nagyban csökkentheti.

ÉRDEKES KÍSÉRLETEK

Ezútan a pallagi agrár-egyetemen folyó kísérletekre, tervekre terelődik a szó.

Empirikus uton kísérleljük majd meg Kolba és Némehy társak után a vírusbetegség kiküszöbölését — mondta ezzel kapcsolatban Manninger professzor — Paradicsomba öltünk burgonyát, mert a paradicsom gyökere állítólag a vírusbetegségre érzékenyebb. Ennek következtében, ha beeg az öltáshoz használt burgonya szára, a paradicsomgyökér rövid időn belül elpusztul. Amelyik öltvány viszont sikerül, az kiültetik, mert nagy a valószínűség, hogy az egészséges, illetve a betegséggel szemben ellenállóbb. A kiültetett egészséges öltványokat megeredés után egészen a burgonyaszárig földdel feltöltik. A burgonyaszárból oldalhajtások, gyökök és gyökerek nőnek, ezeken terem a burgonya. A szárvégőből, ha egészségesek maradnak, virágzaskor ismét öltványok készülnek, és így tovább.

EGY TÖBÖL EZER GUMÓT

Folytatunk az elmúlt évben fajta-összehasonlító kísérleteket 44 holland, magyar, német és cseh burgonyafajta között, de ezeknek a kísérletek kiértékelése még folyamatban van. A burgonya kiértékelése előtt amikor a szár még zöldes, a levelet le nem hullatta, az úgynevezett Német Béla-féle hyper-vegetatív eljárással apró gumókat növesztünk. Ezzel az eljárással a burgonya szárát döntve leföldeljük, úgy hogy annak mintegy 20 százaléka marad ki a talajból. Az elföldelt szárrészen hat

hét mulva apró burgonyagumók képződnek, melyek vetőburgonyának alkalmasak. Egy tőből így egy évad alatt 1000 egészségesnek volt gumó lehet kitermelni — fejezte be nyilatkozatát Manninger professzor.

Ebből a nyilatkozatból kitűnik, hogyan dolgozik a tudomány a mezőgazdasággal együtt a magyar nép életszínvonalának emelésén, a magyarországi termelés fejlesztésén.

Megindul a penicillin gyártása Magyarországon

Az egyik budapesti gyógyszerészeti gyárban hosszabb idő óta folytatják laboratóriumi kísérleteket penicillin előállítására. A kísérletek sikerrel jártak. Az elért eredmények alapján egyelőre kisüzemi méretekben megkezdik a magyar penicillin termelését, a penicillingyártó üzemét az egyik gyógyszerészeti gyárban rendezik be.

Egyelőre havi 1—2 millió egységet termelnek, ami a szükségletnek csak kis része, és a kisüzemi termelésben be vált módszerek és megállapítások alapján indulhat meg később a penicillin nagyobb-méretű gyártása.

Ma lesz az UFOSz-FEKOSz közös gyűlése

Az UFOSz és FEKOSz együttes előkészítő bizottság ma, vasárnap Debrecenben, a Magán-tisztviselők helyiségében (volt Első Takarékpénztár épülete) reggel 9 órakor jarási küldött értekezletet hívott egybe. Az értekezlet központi előadója Rácz Gyula FEKOSz országos főtársa országgyűlési képviselő lesz, aki részletes beszámolót tart.

Szellemi munkásnak havifizetés jár

Fontos kérdésben döntött az Országos Munkabizottság Bizottság. — Minden munkavállalónak, bármilyen címen is alkalmazták, meg kell adni a tényleg munkaként és megfizetésért kell kifizetni. A szellemi munkásoknak, műszak alkalmazottaknak — kivéve a probaidot — havi fizetés kell adni.

Jön Sárdy János

November 27-én szombat este 8 órakor a Bika nagytermében Sárdy János, a magyar filmek kedvenc daléneke a legzsebb operét és filmdalokból hangversenyt ad. A Sárdy kedvelők minden igényét ki fogja elégíteni a népszerű művész, amennyiben az előadás alatt négy ízben lép színpadra és a közönség kívánságához mérten ismét.

Vörheny elleni védőoltások

Az óvodások, valamint az iskolásokorú gyermekek közül az I—IV. osztályba járókat vörheny elleni védőoltásban részesítették.

Felhívom a szülőket, hogy akiknek gyermekeik az óvodában, vagy az iskolában védőoltásban nem részesültek és a 2—10 éves korban vannak, amennyiben védőoltásban öhajják részesíteni őket, november hó 15-től 20-ig a lakásuk szerint illetékes városi hatósági orvosnál beolthatják. Az óltás díjlan.

Tiszlío orvos.

Vádirat Császár Elemér egyetemi tanár ellen

A pécsi népgyűléshez vádiratot adott ki dr. Császár Elemér, a pécsi egyetem volt fizikai tanára, jelenleg a budapesti agrár-egyetem tanára ellen. A vádirat szerint a Gestapónál feljelentette Mánscio Géza egyetemianárt azért, mert a kommunisákkal tartott fenn szoros kapcsolatot, Mánsciót jánárt Mauthausenbe hurcolták. Császár Elemér ténykedésének tulajdonítható, hogy dr. Ernst Jenő egy. tanárnak és Kezdas Gyula tanárségének távoznia kellett az egyeterről. A tárgyalást rövidesen megtartják. (MTI)

